

PROGRAMMA DONDERDAG 8 SEPTEMBER 19:00 UUR
COMPOSERS KITCHEN (DEEL 2)

R[o/u]LE(s) (2016, 12'00) première
componist Shih-Wei Lo (TWN 1985)
genomineerd voor de Gaudeamus Award 2016

Between Blue (2016, 12'00) première
componist Anthony Vine (USA 1988)
genomineerd voor de Gaudeamus Award 2016

Pre-echo (after empties) (2015, 11'00)
componist James O'Callaghan (CAN 1988)
genomineerd voor de Gaudeamus Award 2016

Quatuor Bozzini

Clemens Merkel – viool
Alissa Cheung - viool
Stéphanie Bozzini - altviool
Isabelle Bozzini - cello

R[O/U]LE(S)

In het nieuwste werk van de Taiwanese componist Shih-Wei Lo, *R[o/u]LE(s)* worden de rollen omgedraaid. Of eigenlijk volledig omgegooid, de partituur leest als een slagwerkensemble in plaats van als een strijkkwartet. De beide violisten zijn uitgerust met een veelvuldigheid aan percussie. De altviolist en cellist worden minder aan deze omscholing onderworpen, zij hebben beide slechts een extra stuk piepschuim.

Hedendaagse componisten schrijven dit vaker voor:

Karlheinz Stockhausen laat een harpist zingen en praten in *Freude*; muzikanten worden acteurs in het werk van Georges Aperghis; en in George Crumbs strijkkwartet *Black Angels* bespelen de strijkers gestemde wijnglazen en slagwerk.

Voor Lo is het niet alleen de traditie van de hedendaagse muziek die hem hier toe inspireerde. "mijn allereerste idee voor dit stuk kwam voort uit mijn interesse voor Taiwanese identiteit. Over een periode van honderden jaren is die identiteit constant verschoven en opnieuw gevormd door de geschiedenis en invloed van buitenaf [...]. De laatste tijd zijn er veel stemmen die de noodzakelijkheid articuleren om de echte betekenis van Taiwanees zijn te ontdekken en te herdefiniëren. Dit fenomeen inspireerde mij om niet-strijkinstrumenten in een strijkkwartet te incorporeren."

Lo beschouwt dit proces in *R[o/u]LE* als tenminste tweeledig, enerzijds "worden de niet-strijkelementen de uitvoerder opgelegd," anderzijds "is het een experiment, om te ontdekken wat de uitvoerders buiten hun eigen instrumenten kunnen doen." Hij speelt met de rollen en de regels, die in de dubbelzijdige titel gebakken zitten, van het strijkkwartet.

Tegelijkertijd is het stuk een reactie op de schietpartij in Orlando. Lo signaleert een gelijkenis tussen LGBTQ identiteit en Taiwanese identiteit: "er zijn tijden wanneer we moeten leven en handelen zoals de maatschappij van ons verwacht, en de prijs van het najagen van ons echte ik, onze ware identiteit (zonder de intentie om anderen te schaden), is misschien net te hoog. Daarom heb ik de worsteling, angst, woede, (kortstondige) vreugde, en opluchting in de structuur van het stuk verweven. Ik heb gepoogd mijn eigen omgang met twee identiteiten te verenigen, zowel als het onderzoeken van de essenties en mogelijkheden die rollen en regels hebben in zulke scenario's."

The Taiwanese composer Shih-Wei Lo, *R[o/u]LE(s)* turns the tables on the musicians in his new work. The score seems geared to a percussion ensemble instead of a string quartet. Both violinists are provided with an abundance of percussion instruments. The violist and cellist are retrained to a lesser extent; they each get just one piece of polystyrene foam. It is not uncommon for contemporary composers to act in this way. Karlheinz Stockhausen presents a talking, singing harpist

in *Freude*, musicians act as actors in Georges Aperghis's works, and George Crumb gets his players to extract music from tuned wineglasses and percussion in his string quartet *Black Angels*. Lo was not just inspired by contemporary music traditions.

"The idea originated with my interest in the Taiwanese identity. Over a period spanning centuries this identity has constantly shifted; it was shaped time and again by historic events and external influences [...]. Lately, many people say that it is necessary to discover the real import of being Taiwanese and to start redefining it. This is why I have incorporated non-string instruments into a string quartet." For Lo, at least two processes are at play in *R[o/u]LE*. On the one hand, "atypical elements are imposed on the string player." At the same time, he sees this working method as "an experiment to find out what performers are capable of outside their musical comfort zones." The title refers to this tinkering with roles and rules.

On top of this, the piece is a response to the shooting in Orlando. Lo thinks there are similarities between LGBTQ identity and Taiwanese identity: "Sometimes we have to live and act as society expects because the price of chasing our real self, our true identity (without the intention to harm others) is too high. Therefore, I have woven the struggle, fear, fury, (short-lived) joy, and relief into the structure of the piece as I explored the essence and the possibilities of roles and rules and attempted to reconcile dealing with two disparate identities."

BETWEEN BLUE

Between Blue is het jongste werk van Anthony Vine en klinkt vanavond voor de eerste keer. De titel verwijst enerzijds naar *Gard Blue*, een blauwe lichtinstallatie van de Amerikaanse kunstenaar James Turrell. Anderzijds naar "Out of Blue / A Letter From Home About Sound and Consciousness," een nummer van de plaat *Out of Blue* van pianist "Blue" Gene Tyranny, ook wel bekend als Robert Sheff. Onder zijn eigen naam speelde hij in 1973 bij The Stooges, die van Iggy Pop inderdaad. Als "Blue" Gene Tyranny is hij verreweg het bekendst door zijn werk met Robert Ashley, de operavernieuwer van de twintigste eeuw.

Een quote van Tyranny siert de partituur en is de leidraad voor de onderverdeling in vieren van Vine's strijkkwartet:

<i>

"Sometimes I put my fingers on the top of my eyes and apply pressure slightly."

<ii>

"Then the pressure is released..."

<iii>

"...and flashes of light still remain floating..."

<iv>

"...among the forms that are shaped like networks."

Vine kiest in *Between Blue* voor een andere stemming van de strijkinstrumenten dan gewoonlijk. Hij maakt gebruik van scordatura, Italiaans voor misstemming of ontstemd zijn. Het is een aloude techniek ook al veelvuldig toegepast door Heinrich Ignaz Franz von Biber (1644-1704). Toch, Vine doet het iets anders. Hij ontleent zijn eigen scordatura-stemming aan de microtonale intervallen van erg zachte, en fragiele saxofoon-multiphonics, (een techniek die muzikanten in staat stelt meerdere tonen tegelijk te produceren). Het stuk begint met statische, langzaam verschuivende akkoorden om de luisteraar uit te nodigen aan deze stemming te wennen, "to listen into" zoals Vine vertelt.

De inspiratie die Vine haalt uit het werk van Turrell en Tyranny komt voor uit zijn fascinatie voor het fenomeen licht. Hij zoekt in *Between Blue* naar "de waarneming van licht als fenomeen in plaats van als object. Ik wilde een stuk waar een statische focus op de stemming het gehele narratief en de ervaring doordringt." Langzaam ontvouwt de muziek zich met een steeds expressievere beweging met snellere harmonische en timbrale wisseling. Zo versplintert Vine zijn materiaal "in kleine lichtstralen die roterende mozaïeken van tonen creëren, die spiraalvormig bewegen, zoals een klankmobiel."

Between Blue, Anthony Vine's most recent work, premieres tonight. The title hints at Gard Blue, a light installation created by US artist James Turrell. But there is also "Out of Blue / A Letter From Home About Sound and Consciousness," which is a song on the album Out of Blue by pianist "Blue" Gene Tyranny, also known as Robert Sheff who played with Iggy Pop and the Stooges under his own name in 1973. But what attracted Vine's attention the most was "Blue" Gene Tyranny's work with Robert Ashley, the 20th century opera innovator. One of Tyranny's quotes, printed on the score, reveals why Vine's string quartet is divided into four sections:

<i>

"Sometimes I put my fingers on the top of my eyes and apply pressure slightly."

<ii>

"Then the pressure is released..."

<iii>

"...and flashes of light still remain floating..."

<iv>

"...among the forms that are shaped like networks."

Vine opts for an uncommon tuning of the string instruments in Between Blue. He uses scordatura (the Italian word means mistuning or being out of tune), a time-honoured technique that was frequently applied by Heinrich Ignaz Franz von Biber (1644-1704). Vine's scordatura tuning is based on the microtonal intervals of quiet and fragile saxophone multiphonics (when musicians simultaneously produce multiple tones). The piece starts with static chords that slowly continue to shift, allowing the audience to "listen into" the tuning. Vine's partiality for the work of Turrell and Tyranny is connected to his fascination for light. Between Blue is an exploration, he says, of "the perception of light as a phenomenon instead of an object. I wanted to create a piece in which a static focus on the tuning permeates the entire narrative and the audience's experience." The music gradually unfolds through ever more expressive motion, which is generated by the accelerating harmonic and timbral changes as Vine 'shreds' his material "into tiny rays of light that spawn rotating tone mosaics moving in spirals. A bit like sound mobiles."

PRE-ECHO (AFTER EMPTIES)

De muzikanten in *pre-echo (after empties)* vertonen een sterk staaltje huisvlijt. Naast vergevorderde en ingewikkelde speeltechnieken bedient het strijkkwartet zich van schepjes en emmertjes gevuld met zand, pen en papier, ducttape, eetstokjes en aluminiumfolie. Soms klinkt het als een muzikale aankleding van hele alledaagse rituelen. James O'Callaghan encenseert het reilen en zeilen in en om het huis.

Het werkt ook omgekeerd, hij licht de alledaagse geluiden uit hun context en belicht hun kwaliteit in een muzikale context. Door de gevonden voorwerpen een andere gebruikswaarde te geven legt hij de nadruk op de muzikale waarde van die objecten. Het is een denkwijze die teruggaat naar de readymades van Marcel Duchamp of John Cage's emancipatie van geluid. O'Callaghan voegt daar de conceptuele kunstenaar Joseph Kosuth aan toe: "Ik gebruik dezelfde soort objecten als Kosuth. Vanaf de jaren zestig werkte hij aan de serie *One and Three*. De bekendste is *One and Three Chairs*. Er staat een houten stoel in een galerie, daarachter hangt een foto van dezelfde stoel en daarnaast een uitgeprinte woordenboekdefinitie van het woord stoel. Het is een poging om de semiotische kwaliteit, de betekenis van representatie af te breken. Daar ben ik erg in geïnteresseerd."

Voor O'Callaghan gaat het niet alleen om het geluid van het een object an sich. Het kan op verschillende manieren terugkeren in zijn werk. Allereerst het geluid dat het object zelf maakt, het uit- of opgevoerde object dat fysiek aanwezig is op het podium. Een tweede mogelijkheid is een

instrumentale transcriptie van dat geluid, de cellist die het bijvoorbeeld naspeelt. Ten slotte analyseert hij het geluid en maakt er een elektronische bewerking van.

pre-echo (after empties) is van dat laatste idee weer een omkering in zijn geheel. Het is een instrumentale transcriptie van zijn elektro-akoestische *Empties-Impetus*. De klank van het originele stuk heeft O'Callaghan seconde voor seconde omgeschreven naar het strijkkwartet. Sommige geluiden, opnames van de bovengenoemde schepjes en dergelijken, besloot hij niet te transcriberen. De originele objecten gebruikte hij in de concertante variant *pre-echo (after empties)*. De interactie tussen de gevonden voorwerpen en de traditionele instrumenten biedt voor O'Callaghan de gelegenheid te reflecteren op de "historische en semiotische waarde van muziekinstrument als object an sich."

The musicians in pre-echo (after empties) show a remarkable example of home industry. Apart from advanced and complicated musical techniques, the string quartet uses trowels and buckets filled with sand, pen and paper, ducttape, chopsticks, and aluminum foil. Sometimes it sounds like a musical decoration of everyday rituals. James O'Callaghan stages the goings on in and around the house.

It works the other way around as well. He takes everyday sounds out of their context and highlights their quality in a musical context. By giving the lost objects a practical value, he emphasizes the musical value of these objects. It is a way of thinking that goes back to Marcel Duchamps' readymades or John Cage's emancipation of sound. O'Callaghan adds conceptual artist Joseph Kosuth: "I use the same sort of objects as Kosuth. From the 1960's onwards he worked on a series called One and Three. The most famous is One and Three Chairs. There is a wooden chair in a gallery, behind which hangs a photo of the same chair and next to it a printed definition of the word chair taken from a dictionary. It is an attempt to break down the semiotic quality, the meaning of representation. I am very much interested in that."

To O'Callaghan it is not just about the sound of an object in itself. It recurs in his work in different ways. First of all, the sound the object itself makes, the object as it is used or presented on stage. A second possibility is an instrumental transcription of that sound, for example a cellist who imitates it. Finally, he analyses the sound and makes an electronic version.

pre-echo (after empties) is a complete reversal of the last idea. It is an instrumental transcription of his electro-acoustic work Empties-Impetus. O'Callaghan transcribed every second of the sound of the original composition for string quartet. He decided to leave out some of the sounds, for example the recordings of the above mentioned trowels. He used the original objects in the concertante variation pre-echo (after empties). The interaction between the found objects and the traditional instruments gives O'Callaghan the opportunity to reflect on the

"historical and semiotic value of instruments as objects in itself."

Tekst: Jan Nieuwenhuis

Vertaling: Moze Jacobs & Marlies Verschoor

De concerten van Gaudeamus Muziekweek worden opgenomen door de Concertzender en VPRO Vrije Geluiden. Een selectie wordt uitgezonden. Voor meer informatie kijk op www.vpro.nl/vrijegeluiden en www.concertzender.nl.

Concerts of Gaudeamus Muziekweek are recorded by the Concertzender and VPRO Vrije Geluiden. A selection will be broadcast. For more info www.vpro.nl/vrijegeluiden and www.concertzender.nl.

Steun de Mozarts van nu

meer info op: www.muziekweek.nl/vrienden